

3

PRÍRODOVEDA a VLASTIVEDA pre tretíakov

Koncepcia vyučovania podľa iŠVP

NOVINKA

- Súlad s požiadavkami inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu (iŠVP)
- Obsahová a metodická nadväznosť na prvouku z prvého a druhého ročníka základnej školy
- Dôraz na aktívnu úlohu žiaka a na zážitkové vyučovanie
- Zameranie na bádanie, skúmanie, poznávanie, hodnotenie javov a objavovanie
- Cieľové kompetencie uvedené priamo na stranách

www.aitec.sk

aitec
vydavateľstvo

MODERNÉ UČEBNICE
– učte s nami

KONCEPCIA VYUČOVANIA PRVOUKY, PRÍRODO

iŠVP (Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda – ISCED 1, 2015)

Inovovaný Štátny vzdelávací program stanovuje výkony a obsah vyučovacieho predmetu PRVOUKA, ktorý je vytvorený z obsahov dvoch vzdelávacích oblastí – prírodovednej a spoločenskovednej – je základom pre prírodovedu a vlastivedu.

Hlavný cieľ predmetu PRVOUKA

- Rozvoj vedomostí žiakov pri spoznávaní spoločenského a prírodného prostredia a javov s nimi súvisiacich.
- Budovanie schopnosti samostatne sa orientovať v informáciách a objektívne ich spracovať na úrovni primeranej ich veku.

OBJAVOVANIE

PRVOUKA – východisko pre PRÍRODOVEDU a VLASTIVEDU

Prvouka vytvára **vedomostný, spôsobilostný a postojový základ** pre **PRÍRODOVEDU** a **VLASTIVEDU**.

- V predmete **PRÍRODOVEDA** žiaci spoznávajú organizmy, neživé prostredie a ich vzájomné vzťahy a skúmaním fungovania vybraných prírodných javov spoznávajú prírodu.
- V predmete **VLASTIVEDA** žiaci spoznávajú svoje bydlisko, jeho okolie, vzájomné vzťahy spoločenských javov a formujú postoje k spoločnosti.

POZOROVANIE

BÁDANIE

Žiak pozoruje prírodné javy a ich vzájomné vzťahy prostredníctvom bádateľských aktivít.

Žiak na základných skúmaníach buduje vzťahy a svojmu

PRÍRODOVEDA

Žiak vyhľadá cieľ v rôznych argumentoch na základe a vedomostí vzájomných prírodných a spoločenských

VEDY A VLASTIVEDY PODĽA IŠVP

DUKA

SKÚMANIE

Prvouka pre 1. a 2. ročník ZŠ

- Rozvíja kompetencie požadované v iŠVP.
- Stavia na existujúcich prekonceptoch (vlastných skúsenostiach a predstavách) dieťaťa.
- Preferuje vlastné objavovanie a skúmanie.
- Bádateľské aktivity a úlohy sprostredkujú učivo zážitkovou formou.
- Využíva inovatívne metódy vzdelávania.
- Žiak objavuje a aktívne manipuluje s materiálmi.
- Prepája učivo s reálnym životom.

POZNÁVANIE

Žiak pozoruje spoločenské javy a ich vzájomné vzťahy. Pozoruje a spoznáva svoje okolie a chápe význam pravidiel v živote.

HODNOTENIE JAVOV

VLASTIVEDA

k si
de vlas-
úseností
ah k prírode
u okoliu.

áva informá-
ch zdrojoch,
entuje
skúseností
stí, rozumie
m vzťahom
ch a spoloč-
ch javov.

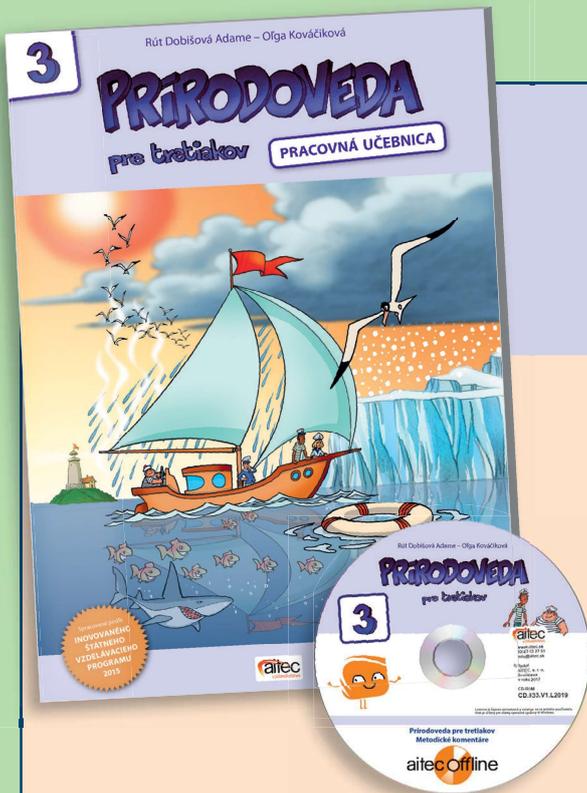
Odborné informácie

- <http://www.statpedu.sk/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-1.stupen-zs/>

Informácie o tituloch vydavateľstva AITEC

- <https://www.aitec.sk/>

PRÍRODOVEDA

pre tretíakov

- Rozvíja kompetencie žiakov v súlade s iŠVP – ISCED 1.
- Didaktické spracovanie učiva v pracovnej učebnici plne pokrýva obsahový a výkonový štandard definovaný v iŠVP.
- Stavia na vedomostiach a poznatkoch, ktoré si žiaci osvojili v prvom a druhom ročníku.
- Vychádza z predmetu prírodoveda, zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda.
- Rešpektuje súčasné poznatky didaktiky prírodovedného vzdelávania.
- Autorky sú učiteľky s dlhoročnou praxou.

Čo by ste mali vedieť o PRÍRODOVEDE PRE TRETIAKOV?

- Jednotlivé témy sú rozpracované do 4 tematických okruhov, ktoré sú farebne odlišené.
- Bádatelské a výskumné aktivity rozvíjajú spôsobilosť vedecky pracovať.
- Sprostredkuje učivo formou zážitku.
- Práca s textom vedie k samostatnej tvorbe poznámok.
- Podnecuje objavovanie, pátranie a aktívnu manipuláciu prostredníctvom bežne dostupných materiálov.
- Využíva inovatívne metódy vzdelávania.

Čo už poznáte z prvouky?

Cieľové kompetencie podľa iŠVP na jednotlivých stranách poskytujú praktické a užitočné informácie pre učiteľov, ale aj rodičov.

Sprievodné motivačné postavičky, námorníci, sú prepojené s témou vody a sú spoločným prvkom pracovnej učebnice.

Palubný denník a Moje poznámky sú pokračujúcimi prvkami, ktoré vedú k učeniu sa s porozumením, k systematickej práci s textom a k samostatnej tvorbe poznámok.

Výskumné a bádatelské aktivity vtiahajú žiakov priamo do situácií, v ktorých sú vedení k samostatnému objavovaniu, bádaniu a skúmaniu.

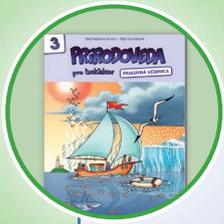
Opakovanie na konci pracovnej učebnice je určené na utvrdenie učiva.

Ktoré prvky sú v prírodovede nové?

Viem aj toto? obsahuje úlohy určené na rozvoj vedomostí nad rámec predpísaného obsahu. Je určená zvedavým a rýchlejšie pracujúcim žiakom. Učiteľ ju môže využiť ako samostatnú prácu alebo prácu v skupine.

Dlhodobé pozorovanie a sebahodnotenie poskytuje priestor na systematické pozorovanie a sebahodnotenie žiaka, ktoré je spätnou väzbou pre neho samého, ale aj pre učiteľa alebo rodiča.

Žiak vie vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojem vyparovanie.

Ako vzniká hmla, dážď, ľad a sneh

1 Diskutuj so spolužiakmi o rozhovore námorníkov. Povedz čo najviac možností, čo sa mohlo stať s vodou v pohári.

Ja som sa jej ani nedotkol!

Kto mi ju vypil? Veď tu ešte bolo trošku vody!

Palubný denník

- Toto som vedel/-a.
- Toto som nevedel/-a.
- Toto je zaujímavé.

- Voda sa **vyparuje** stále, pri každej teplote. Keď však vodu zahrievame, vyparuje sa rýchlejšie.
- **Voda vyparovaním nemizne**, len **mení** svoje **skupenstvo** na **plynné** – na **vodnú paru**.
- Z vodnej pary, ktorá sa nachádza vo vzduchu, môže vzniknúť ochladením **dážď, sneh, ľadovec (ľadové krúpy), rosa, inovať** alebo **námraza**.

- a) Prečítaj si **cieľ, pomôcky a postup**.
- b) Napiš na linajky a nakresli do prázdneho rámečka výsledok svojho pozorovania.
- c) Urob **vyhodnotenie** a doplň vety podľa zistení. Uvažuj, prečo je to tak.

CIEL

Vytvoriť situáciu podobnú tej, pri ktorej vzniká hmla a dážď.
POZOR! HROZÍ NEBEZPEČENSTVO ÚRAZU!

POMÔCKY

priehľadná sklenená nádoba, sklenený tanier, vriaca voda, kocky ľadu

POSTUP

1. Do sklenenej nádoby opatrne nalej vriacu vodu.
2. Na nádobu s vodou polož vychladený tanier.
3. Na tanier polož kocky ľadu.
4. Pozoruj, čo sa deje v sklenenej nádobe.

POZOROVANIE

VYHODNOTENIE

Para z horúcej/zo studenej vody **stúpa nahor/klesá nadol**. Tam sa **ohreje/ochladí**, lebo narazí na **teplý/studený** tanier a vytvorí _____. Na spodnej časti taniera sa vytvorili _____, ktoré padajú naspäť do vody, podobne ako _____.

Zmenšený náhľad strany. Skutočná veľkosť strán pracovnej učebnice zodpovedá formátu A4.

Dátum: . . .

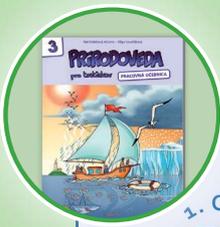
Ako sa mi darilo:

Pripravujeme k titulu

itec offline k Prírodovede pre tretiaakov – inovovaný disk s metodickými materiálmi a prezentáciami priradenými priamo k stranám v učebnici, nástroj na vyučovanie a domácu prípravu pre učiteľa.

PRÍRODOVEDA pre tretiaakov

1. Objavujeme neživú prírodu a skúmame prírodné javy

- Prečítaj si otázku, ktorú kladie kapitán. Vytvor predpoklad a zaznač ✓ k námorníkovi, ktorý má podľa teba pravdu. Svoje rozhodnutie zdôvodni.
- Navrhni a napíš pomôcky a postup, ktorým dosiahneš, aby guľôčka z plastelíny plávala na hladine vody.
- Pokús sa svoj predpoklad overiť.
- Napiš na linajky výsledok svojho pozorovania.
- Porovnaj výsledok so svojim predpokladom. Ak sa tvoj predpoklad potvrdil, vyfarbi pri danom námorníkovi 😊.
- Urob vyhodnotenie a napíš vety podľa zistení.

Čo treba urobiť s guľôčkou z plastelíny, aby plávala na hladine vody?

Myslím, že treba pripievať guľôčku o predmety, ktoré plávajú na hladine vody.

Podľa mňa jej stačí zmeniť tvar tak, aby sa podobala na predmety, ktoré plávajú na hladine vody.

Ja si myslím, že guľôčke treba zmeniť tvar tak, aby bola vo vnútri dutá.

CIEĽ

Zistiť, či sa dá dosiahnuť, aby guľôčka z plastelíny plávala na hladine vody.

POMÔCKY

POSTUP

POZOROVANIE

VYHODNOTENIE

Môj predpoklad sa potvrdil/nepotvrdil.

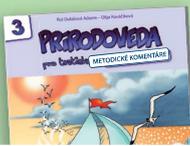
Keď dosiahneme, aby neplávajúci predmet plával na hladine vody, čo treba urobiť, aby sa znovu ponoril?

Počasie: _____

Teplota: _____ °C

Pripravujeme k titulu

Metodické komentáre – prehľadne spracovaný odborný, didaktický materiál a zrozumiteľne vysvetlený spôsob práce s učebnicou.

1. Objavujeme ľudské telo

Zdravé stravovanie

Palubný denník

- Toto som vedel/-a.
 Toto som nevedel/-a.
 Toto je zaujímavé.
- Človek získava z potravín, ktorú prijíma, rôzne látky, potrebné na stavbu organizmu a ako zdroj energie.
- Zdrojom energie pre človeka sú **cukry a tuky**.
- Dôležitou stavebnou látkou pre človeka sú **bielkoviny**. Sú potrebné najmä na **stavbu a rast kostí, tkanív, svalstva a obnovu organizmu**.
- Človek získava z potravín aj **vitamíny, minerály, vlákninu a vodu**.
- Zdravá a vyvážená strava je pre človeka veľmi dôležitá.
- Človek, ktorého strava obsahuje **príliš veľké množstvo cukrov a tukov**, môže trpieť **obezitou**.
- Nadmerné energetické zásohy si telo ukladá v podobe tuku.
- Potravinová pyramída** predstavuje zdravú a vyvážené zastúpenie jednotlivých jedál na našom jedálnom lístku.

- 1
- Pomenuj jedlá námorníkov na obrázku.
 - Diskutuj so spolužiakmi o **jedlách námorníkov**. Vyfarbi námorníka/námorničku, ktorý/-á má pred sebou **najzdravšie jedlo**. Svoji výber zdôvodni.

TUKY, CUKRY, OLEJE, SOL, KORENINY, SLADKOSTI

2

- Vysvetli podľa obrázka princíp **potravinovej pyramídy**.
- Povedz, ktoré **jedlá** by sme mali jesť viac a ktoré menej.
- Napiš zoznam **jedál**, ktoré by sme mali jesť v malých množstvách, ak nechceme byť obeztní.

MÄSO, RYBY, VAJCIA, MLIEKO, MLIEČNE VÝROBKY

OVOCIE, ZELENINA

ZEMIAKY, CESTOVINY, RYZA, CHLIEB A PEČIVO, STRUKOVINY

Fočiasie: _____

Teplota: _____ °C

Ako sa mi danilo: _____

Znak vie zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky, vie vysvetliť vznik obezity a princíp potravinovej pyramídy. Znak vie vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve. Pozná pojmy – energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída.

- 3
- Vytvor týždenný jedálny lístok tak, aby bola dodržaná správna životospráva. Pomôž si **potravinovou pyramídou z úlohy 2**.
 - Napiš vytvorený týždenný **jedálny lístok** na výkres. Nakresli © k jedlám, ktoré si naozaj zjedol/zjedla.

Denný jedálny lístok

- Raňajky:** ovsené vločky, jogurt
Desiaty: obložená zemľa, jablko, čistá voda
Obedy: hovädzia polievka s rezancami, varené zemiaky, pečené kurča, šalát
Olacrami: cereálna tyčinka, ovocie
Väčera: celozrnné pečivo so zeleninou

- 4
- Pomôž námorníkovi prejsť bludiskom k darčeku. Môže ísť len po obrázkoch potravín, ktoré sú dôležité pre **správnu životosprávu**. Svoje rozhodnutie zdôvodni.
 - Pomenuj jedlá v bludisku, ktoré by sme mali jesť v malých množstvách, ak nechceme byť obeztní. Napiš na línajky ich názvy.

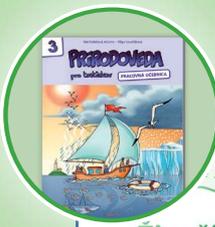

Moje poznámky

Dokonči vetu. Doplní vetu. Pomôž si informáciami z **palubného denníka**.

Zdravá a vyvážená strava by mala obsahovať _____

Obezitou trpí človek, ktorého strava obsahuje príliš veľké množstvo _____ a _____.

Živočích

Živočích bez vnútornej kostry

- 3 a) Prečítaj si rozhovor námorníkov.
 b) Dopíš názvy živočíchov bez vnútornej kostry do prívronnani v bublinách.
- Kde je tak dlho tá naša námorníčka? Je pomalá ako slimák? Usilovný ako ...
 Lenivý ako ... Dotieravý ako ...

Palubný denník

- Toto som vedel/-a. Toto som nevedel/-a. Toto je zaujímavé.

• Živočích bez vnútornej kostry sú **bezstavovce**.
 Patria sem napríklad **hmyz** (babôčka pávooká), **pavúky** (kvetárnik dvojtvárny), **obrúčkavce** (dážďovka zemná), **ulitníky** (slimák záhradný).

- 2 a) Prečítaj si informácie o **babôčke pávooké** a **slimákov** záhradnom a porovnaj ich.
 b) Opíš spôsob ich života a porozprávaj, ako sa prispôbili prostrediu, v ktorom žijú.
 c) Podčiarkni v texte informácie, ktoré opisujú, ako sa **babôčka** a **slimák** prispôbili prostrediu, v ktorom žijú.

BABÔČKA PÁVOKÁ

- Babôčka pávooká patrí medzi hmyz.
- Žije v lesoch, na poliach, lúkach a pasienkoch, v záhradách...
- Má dva páry červenohnedých krídel.
- Na každom z nich je jedna modročierna škvrna v tvare oka.
- Dospelé motýle sa živia nektárom z kvetov, miazgou zo stromov a zhnitým ovocím.
- Samička kladie vajčka na spodnú stranu listov žihľavy dvojdomej.
- Z vajčiek sa liahnu húsenice. Húsenice sú lesklej čiernej farby a živia sa žihľavou a chmelom.
- Po čase sa húsenice zakuklia a z kukly sa vyvinie dospelý motýl.

SLIMÁK ZÁHRADNÝ

- Slimák záhradný patrí medzi ulitníky.
- Žije v lesoch, na líkarch a v záhradách.
- Má guľovitú žitohmedú ulitu s tmavými páskami.
- Na hlave má dva páry tykadiel. Na dvoch dlhších tykadlích má oči. Na kratších tykadlích má čuchové a hmatové orgány.
- Slimák sa živia zelenými rastlinami a opadaným ovocím.
- Znáša vajčka do vopred vyhlbenej jamky v pôde.
- Zimu prečkáva v pôde alebo sa zahrabáva do vrstvy napadaného listia.

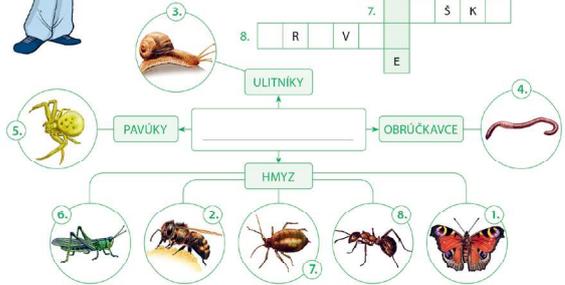
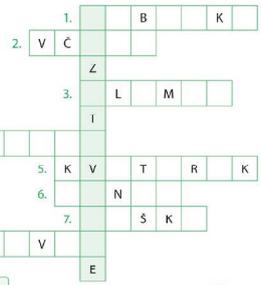

54

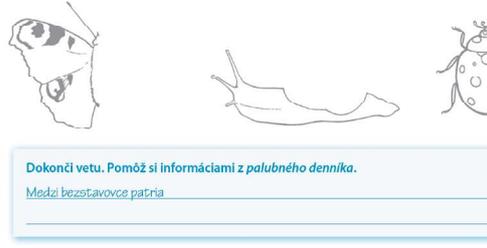
Počasie: _____ Teplota: _____ °C

Žiak vie opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíh rše živočíchov bez vnútornej kostry – dážďovka pávooká, slimák záhradný. Vie opísať vzťah vybraných živočíchov k prostrediu, v ktorom žijú.

- 3 a) Do križovky doplň názvy **bezstavovcov**, ktoré sú znázornené na obrázkoch.
 b) Znenie tajničky doplň do stredu pojmovej mapy.

- 4 Dokresli chýbajúce časti **bezstavovcov**.

Dokonči vetu. Pomôž si informáciami z palubného denníka.

Medzi **bezstavovce** patria _____

Dátum: _____

Ako sa mi danilo: _____

55

Význam poľných plodín

- 1 a) Prečítaj si rozhovor námorníkov.
 b) Povedz, ktoré **poľné plodiny** by boli vhodné ako **zásoba potravín** na diaľku plavbu loďou. Svoje rozhodnutie zdôvodni.

Palubný denník

- Toto som vedel/-a. Toto som nevedel/-a. Toto je zaujímavé.

• **Poľné plodiny** sú rastliny, ktoré **človek pestuje na poli pre úžitok**, ktorý mu poskytujú.
 • Medzi poľné plodiny patria napríklad **ukurová repa**, **ľulok zemiakový** (zemiak), **pšeniaca ožimná**.

- 2 a) Porozprávaj podľa obrázkov, ako človek využíva niektoré **poľné plodiny**.
 b) Diskutuj so spolužiakmi o tom, či je dôležité pestovať **poľné plodiny**.

- 3 Vypracuj projekt o ľubovoľnej **poľnej plodine** a jej **životnom cykle** počas roka.
 1. Vyber si svoje obľúbené jedlo. Zisti a opíš postup výroby jedla od potrebných plodín až po hotové jedlo.

Doplň vetu. Pomôž si informáciami z palubného denníka.
 _____ sú rastliny, ktoré **pestuje človek na poli pre** _____
 ktorý mu poskytujú. Sú to napríklad _____

Dátum: _____

Ako sa mi danilo: _____

59

Objavujeme rastliny a huby

Význam lesa

- 1 Prečítaj si otázku námorníka.
 Diskutuj o **význame stromov a lesa** pre človeka.

Palubný denník

- Toto som vedel/-a. Toto som nevedel/-a. Toto je zaujímavé.

- Lesy tvoria okrem **stromov** aj **kry**, **byliny**, **lišajníky**, **huby** a **rôzne živočích** žijúce na stromoch, v rastlinách, na bylinách, v pôde...
- Stromy **vytvárajú veľké množstvo kyslíka**, ktorý človek a ďalšie živočích potrebujú pre život.
- Korene stromov **spevňujú pôdu**. Bránia tak škodám pri povodňach a silnom vetre.
- Lesy **zachytávajú prach** a **pomáhajú pri odstraňovaní** niektorých **škodlivých látok zo vzduchu**.
- Lesy **poskytujú rastlinám, živočíchom a hubám**, ktoré v nich žijú, **úkryt a potravu**.
- Lesy **človeku umožňujú** aj **ťažbu dreva**, **zber lesných plodov a húb**.

- 2 Porozprávaj podľa obrázkov, prečo sú **lesy** dôležité.

- 3 a) Porozprávaj podľa obrázkov **pribeh stoličky** vyrobenej z dreva.
 b) Vymysli, nakresli alebo napíš **pribeh** inej veci vyrobenej z dreva, ktorú doma používaš.

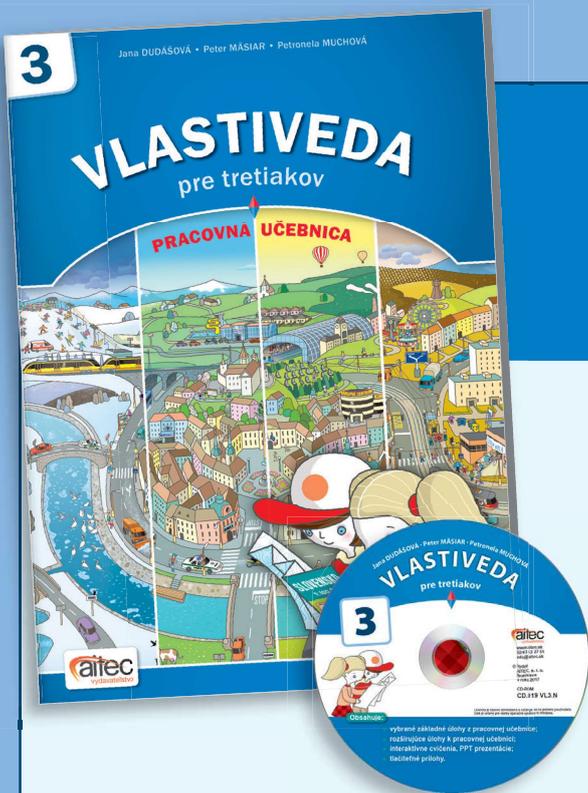

Dátum: _____

Ako sa mi danilo: _____

Teplota: _____ °C

60

VLASTIVEDA

pre tretiaikov

- Rozvíja kompetencie žiakov v súlade s iŠVP – ISCED 1.
- Didaktické spracovanie učiva v pracovnej učebnici plne pokrýva obsahový a výkonový štandard definovaný v iŠVP.
- Stavia na vedomostiach a poznatkoch, ktoré si žiaci osvojili v prvom a druhom ročníku.
- Vychádza z predmetu vlastiveda, zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť.
- Je postavená na princípoch Bloomovej taxonómie.
- Autori sú učitelia s dlhoročnou pedagogickou praxou.

Čo by ste mali vedieť o VLASTIVEDE PRE TRETIAIKOV?

- Motivuje spoznávať, pozorovať a hodnotiť javy vlastnej obce.
- Vedie k rozprávaniu a prezentácii vedomostí získaných pozorovaním svojej obce.
- Vytvára kladný postoj žiakov k svojmu okoliu, ale aj k celej krajine.
- Samostatná časť venovaná ročným obdobiam a sviatočným dňom v obci učivo zrozumiteľne prepája a inovuje formu práce.
- Využíva a buduje medzipredmetové vzťahy.
- Podporuje prácu s médiami a vyhľadávanie informácií z rôznych zdrojov.
- Poskytuje námety na diskusie, vychádzky a vytváranie výrobkov k témam.

Čo už poznáte z prvouky?

Cieľové kompetencie podľa iŠVP na jednotlivých stranách poskytujú praktické a užitočné informácie pre učiteľov, ale aj rodičov.

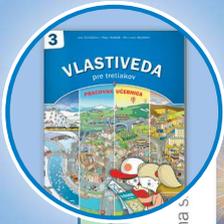
Spríevodné motivačné postavičky, Katka a Jurko, sú bratranec a sesternica. Katka žije na dedine a Jurko žije v meste. Postavičky prepájajú tému obce, života v obci a vzájomných vzťahov a uľahčujú pochopenie preberaného učiva.

Vlastné poznámky utvrdzujú a fixujú vlastné poznatky a vedú k systematickej práci s textom.

Ktoré prvky sú vo Vlastivede nové?

Vieš, že... obsahuje informácie určené na rozvoj vedomostí nad rámec predpísaného obsahu. Vzájomne prepája obsah učiva 3. a 4. ročníka.

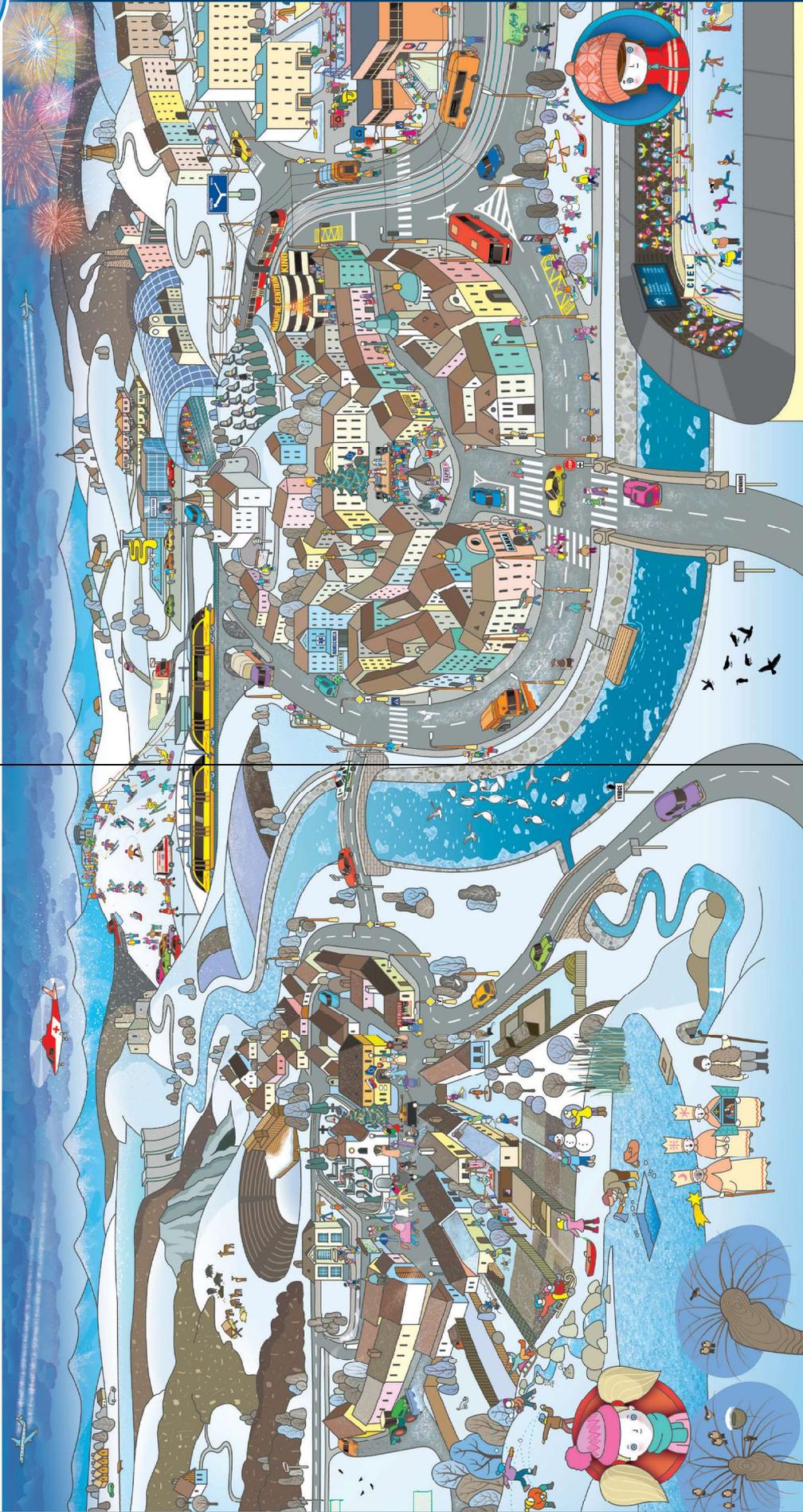

VLASTIVEDA pre tretiakov

Zima a premeny Jurkovej a Katkinej obce

Žiak vie charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime pomocou vlastných pozorovaní. Pozná znaky zimy. Vie, ako sa ľudia starajú o zier

Pracovný list na s.

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku. Opíš prírodu v tomto období.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Porozprávaj, ako sa mení v zime dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, ako sa starajú ľudia o živočíchy v prírode.

8

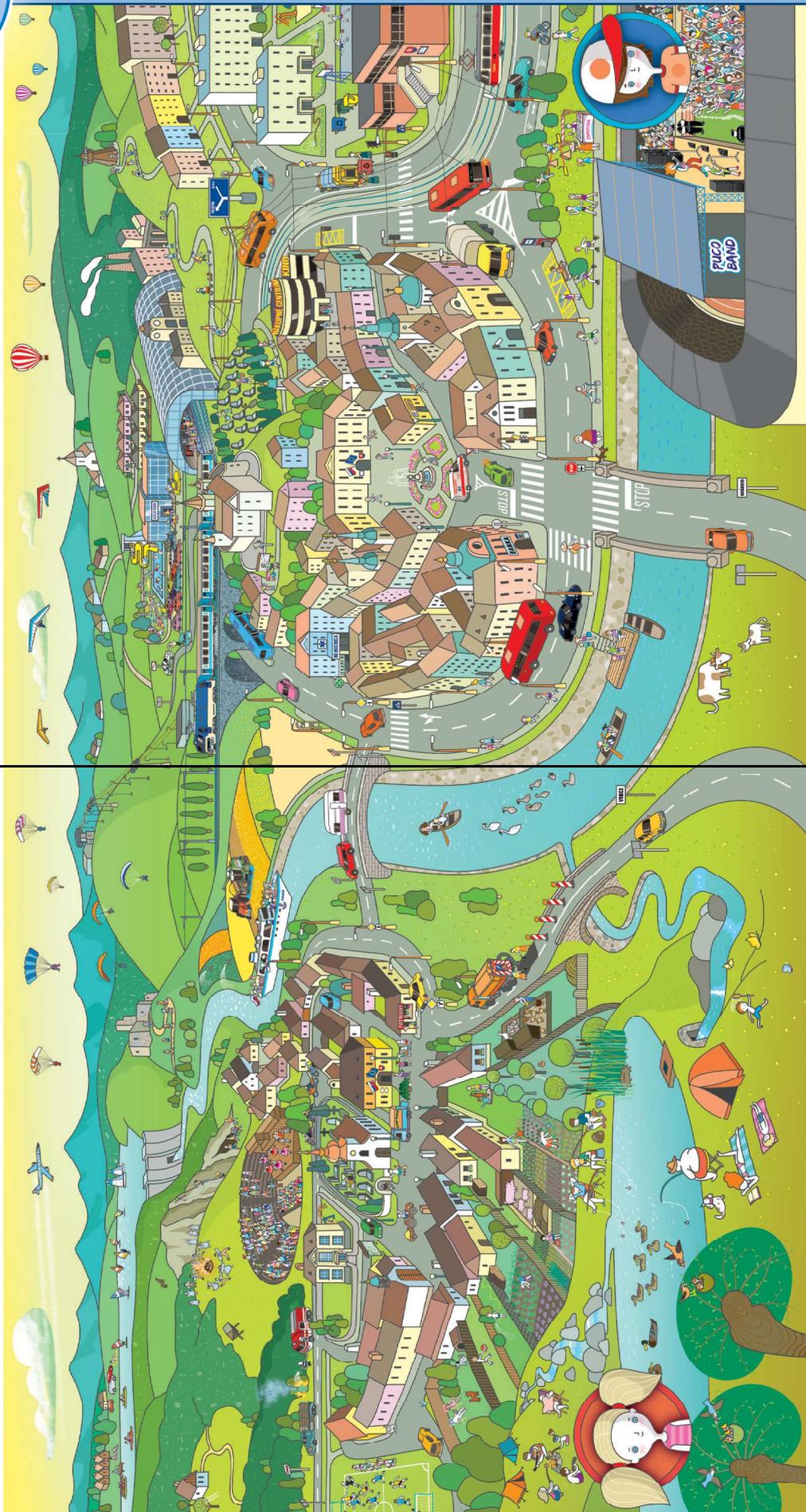
- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si oblekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Prezri si obrázok a porozprávaj, ako sa na ňom starajú ľudia o svoju obec.
- 8 Porozprávaj o tom, ako sa v zime staráš o okolie svojho bydliska a školy ty.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci v zime.

9

Zmenšený náhľad strany. Skutočná veľkosť strán pracovnej učebnice zodpovedá formátu A4.

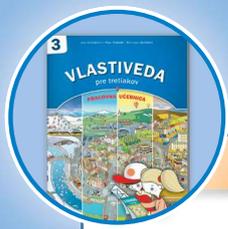

Leto a premeny Jurkovej a Katkinej obce

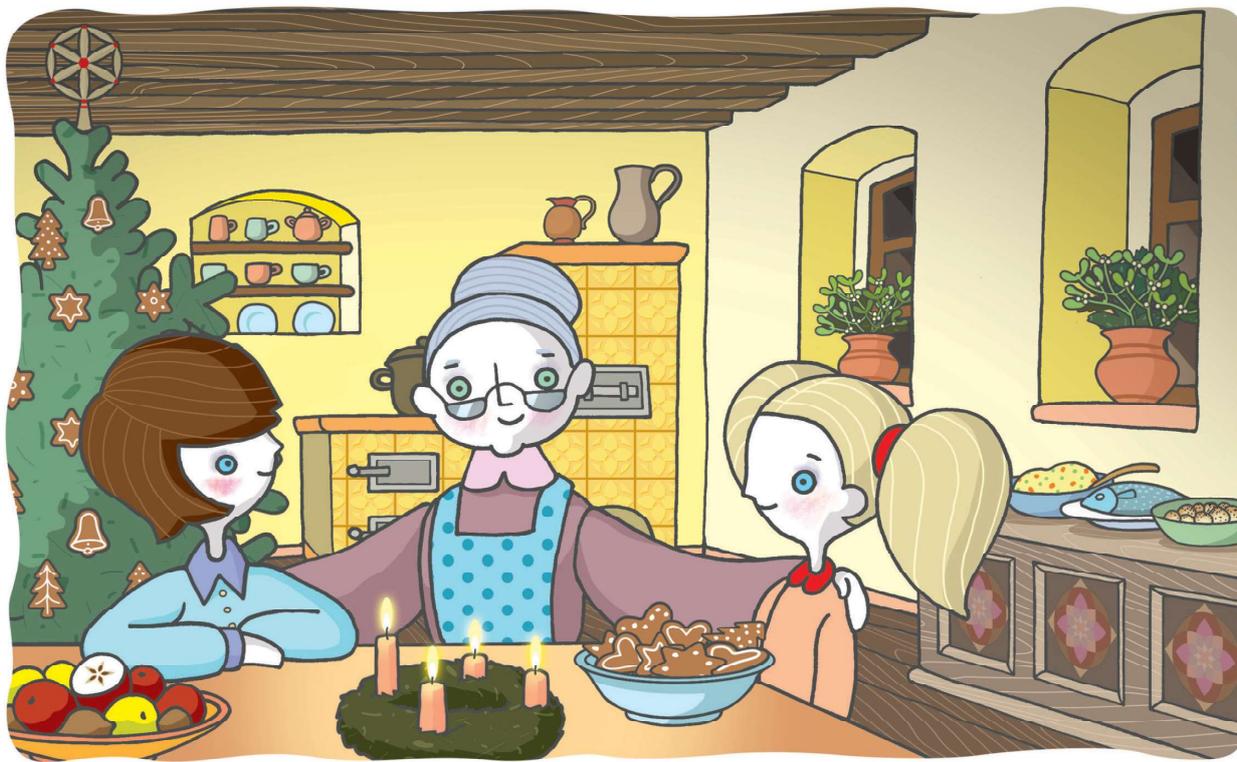

- 1 Povedz, ktoré ročné obdobie je znázornené na obrázku.
- 2 Porozprávaj, aké býva počasie v tomto ročnom období.
- 3 Opíš, ako vyzerá príroda na obrázku. Zisti a porozprávaj, ako sa mení v tomto ročnom období dĺžka dňa a noci. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.
- 4 Vymenuj živočíchy, ktoré sú znázornené na obrázku. Porozprávaj, čo o nich vieš.
- 5 Porozprávaj o iných živočíchoch, ktoré poznáš. Povedz, čo je pre ne v lete typické.

- 6 Všimni si a povedz, ako sú ľudia na obrázku oblečení. Čo si obliekaš v tomto ročnom období ty?
- 7 Porozprávaj, ako trávia ľudia voľný čas na obrázku. Ako tráviš v lete voľný čas ty?
- 8 Povedz, ako sa staráš o svoje zdravie a bezpečnosť počas letných aktivít.
- 9 Poznáš nejaké zvyky a tradície, ktoré sa viažu k tomuto ročnému obdobiu?
- 10 Porozprávaj o tom, ako vyzerá príroda v tvojej obci v lete.

Vianočné sviatky, Nový rok a tradície

Prastará mama rozprávala svojim vnúčatám: „**Štyri nedele pred Vianocami sa začína advent.** Zapaľovali sme sviečky na adventnom venci. Predstavujú totiž štyri nedele do Vianoc.

Vianoce sa začínajú na Štedrý deň – 24. decembra. Pri ozdobenom stromčeku sme vždy jedávali štedrú večeru. Pozostávala z oblátok, medu, kapustnice, ryby i jabĺčka. Po večeri sme si rozbalili darčeky a zašli sme na polnočnú omšu do kostola. Rodine a známym sme zavinšovali. Spievali sme koledy. Navzájom sme sa navštevovali aj **v 1. a 2. sviatok vianočný, ktoré sú 25. decembra a 26. decembra.**

31. decembra sa slávi koniec roka – Silvester. Večera u nás bývala takmer rovnaká ako na Štedrý deň. Výnimkou bolo, že sa mohlo jesť mäso. **O polnoci 1. januára vítame nový rok.**

6. januára slávime sviatok Troch kráľov.“

- 1 **Opíš zmeny, ktoré v obci nastávajú počas obdobia pred Vianocami.**
- 2 **Porozprávaj svojim spolužiakom, ako slávite Vianoce v tvojej rodine. Opýtaj sa svojich starých rodičov, ako slávili Vianoce v čase ich detstva. Povedz spolužiakom, čo ťa z ich rozprávania najviac zaujalo.**

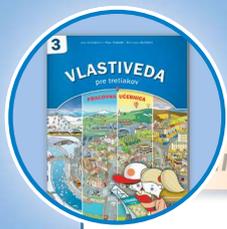
🎯 Vieš, že pravoslávne Vianoce sa na časti východného Slovenska oslavujú 6. januára a Nový rok 14. januára? Pravoslávni veriaci tak oslavujú Vianoce a Nový rok o 13 dní neskôr.

🖥️ Vyhľadaj na internete, v knihách alebo v encyklopédiách informácie o tom, ako sa slávili Vianoce v minulosti. **Porozprávaj**, o akých zvykoch ste sa dozvedeli. Ktoré zvyky zachovávali obyvatelia vášho regiónu? Ktoré z nich sa zachovali dodnes?

✂️ Porozprávaj spolužiakom, ktoré tradičné jedlá pripravujete vo vašej rodine. Spoločne si vyrobte vianočnú kuchársku knihu.

🌿 Počas vychádzky sa pokúste upraviť/vianočne vyzdobiť okolie vašej školy. Na stromy v okolí alebo v blízkom parku rozvešajte potravu pre vtáky.

48

VLASTIVEDA pre tretiakov

Vianočné sviatky, Nový rok a tradície

1 Slová, ktoré patria k sebe, vyfarbi rovnakou farbou.

25. december

Traja králi

2. sviatok vianočný

26. december

6. január

1. sviatok vianočný

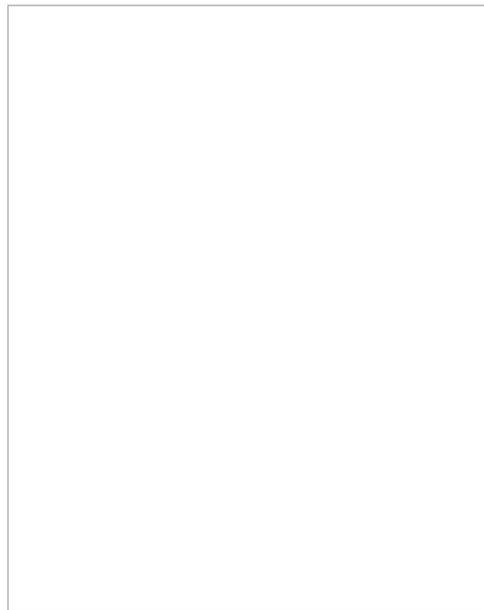
Silvester

Štedrý deň

31. december

24. december

2 Nakresli obrázok o živote v tvojej obci počas vianočného obdobia. Napíš, čo sa Ti v obci v tomto období najviac páči.

3 Napíš text vianočnej koledy alebo vinš, ktorý sa traduje v tvojej obci.

4 Napíš, čo máš na období Vianoc najradšej.

Vlastné poznámky

Štyri nedele pred Vianocami sa začína _____ . Vianoce sa začínajú na _____ a pokračujú _____ a _____ sviatkom vianočným. Príchod nového roka slávime _____ januára.

Okolie školy sme vyzdobili: _____

Zmenšený náhľad strany. Skutočná veľkosť strán pracovnej učebnice zodpovedá formátu A4.

Doprava v obci

- Porozmýšľaj a povedz, ktoré dopravné prostriedky poznáš.
- Porozmýšľaj a povedz, ktoré dopravné prostriedky premávajú len v dedine alebo len v meste. So spolužiakmi diskutuj, prečo premávajú niektoré dopravné prostriedky len v meste.

Na prepravu ľudí a tovaru slúžia rôzne **dopravné prostriedky**. Tovar prepravujeme zväčša nákladnou dopravou. Ľudia sa prepravujú **osobnou dopravou** – **individuálnou** alebo **hromadnou**.

Osobná doprava

Individuálna doprava

Hromadná doprava

Nákladná doprava

V meste premávajú vozidlá **mestskej hromadnej dopravy (MHD)** – autobusy, trolejbusy a električky. Okrem **cestnej dopravy** v obciach a mimo obcí využívajú ľudia aj iné druhy dopravy – **železničnú**, **vodnú** a **leteckú**.

- Porozprávaj, ako sa prepravujú ľudia a tovar v obciach a mimo nich.
- Svojim spolužiakom porozprávaj, ktoré dopravné prostriedky využívaš pri svojej preprave v obci a mimo nej.
- Vysvetli, ako sa má cestovať hromadnou dopravou a čo o nej vieš.

Vyhľadaj na internete, v knihách alebo v encyklopédiách cestovné poriadky vlakov, MHD a iné. **Porozprávaj**, čo všetko sa môžeš z cestovného poriadku dozvedieť.

So spolužiakom si **vyberte** jeden druh dopravy a **vytvorte** si o ňom knihu/plagát. Svoju knihu/plagát **prezentujte** v triede.

Počas vychádzky **pozoruj**, ktoré dopravné prostriedky môžeš vidieť vo svojej obci. **Porozmýšľaj** a uveď 'výhody' individuálnej a hromadnej dopravy.

VLASTIVEDA pre tretiakov

Doprava v obci

- V osemsmerovke vyhľadaj názvy dopravných prostriedkov. Riešenie tajničky dopiň do otázky. Porozmýšľaj a pokús sa na ňu odpovedať.

E	S	P	I	S	U	B	O	T	U	A
L	N	U	A	K	R	O	N	O	P	
E	O	Ó	B	I	C	Y	K	E	L	
K	L	Ď	I	J	H	S	O	K	Ť	
T	D	N	T	M	E	A	A	R	U	
R	A	L	X	B	A	L	Ť	N	I	
I	T	Č	E	X	V	K	O	Y	E	
Č	E	K	I	N	L	U	T	R	V	
K	I	L	A	N	C	V	K	A	T	
A	L	E	K	Y	C	O	T	O	M	

AUTOBUS ←	PONORKA ←	MOTOCYKEL ←
VRTUĽNÍK ←	LANOVKA →	PLŤ ↓
ELEKTRICKÁ ↓	LIETADLO ↑	KAMIÓN ↙
TROLEJBUS ↙	WŤAH ↙	ČLN ↑
LOĎ ↘	VLAK ↗	
SANE →	BICYKEL →	

Môže byť na osobnú dopravu?

v budúcnosti využívané

- Na voľné miesto nalep cestovný lístok, ktorý sa použil/-a pri preprave v niektorom z dopravných prostriedkov. Napiš, čo všetko sa môžeš z tohto cestovného lístka dozvedieť.

Vlastné poznámky

Ľudia sa prepravujú _____ dopravou. Osobná doprava môže byť _____ alebo _____.

Ľudia využívajú iné druhy dopravy: _____ dopravy v obciach a mimo obcí.

(osobnou, nákladnou, hromadnou, železničnou, individuálnou, leteckú, vodnú)

Vo svojej obci môžem vidieť tieto dopravné prostriedky:

KOMPLEXNÝ SERVIS PRE PEDAGÓGOV

Metodické komentáre:

- popisujú koncepciu vyučovania, objasňujú didaktické postupy a ciele,
- ponúkajú námety na ďalšie aktivity,
- objasňujú význam jednotlivých úloh,
- sú v tlačenej podobe alebo v elektronickej verzii na CD.

aitec offline:

- metodická podpora nezávislá od internetového pripojenia.

Materiály pre učiteľov na stiahnutie obsahujú:

- metodické komentáre,
- návrhy príprav na vyučovanie,
- vzorové riešenia,
- TVVP,
- prílohy na vytlačenie,
- prezentácie zo seminárov.

Komplexný servis pre pedagógov

Učiteľom ponúkame podporu a nástroje na to, aby sa ich vyučovanie stalo pre žiakov pútavým a nezabudnuteľným.

Multimediálne disky:

- ponúkajú učivo vo forme multimediálnych prezentácií,
- užitočný pomocník plný nápadov na spestrenie vyučovania.

Semináre pre učiteľov prezentujú:

- metodické informácie k práci s titulmi vydavateľstva AITEC,
- stretnutie s autormi, redaktormi, odborníkmi v danej oblasti,
- nápady a aktivity využiteľné v učiteľskej praxi,
- výmena skúseností s kolegami v tvorivej a príjemnej atmosfére pri káve.

aitec online

Internetová knižnica titulov vydavateľstva AITEC, v ktorej nájdete:

- elektronické verzie titulov vydavateľstva AITEC,
 - listovanie v tituloch s priradenými metodickými a didaktickými materiálmi,
 - použitie na vyučovacej hodine prostredníctvom interaktívnej tabule či dataprojektora,
 - pomocník pre žiakov a rodičov pri príprave doma.
- www.aitec.sk

aitec offline

Multimediálna podpora nezávislá na internetovom pripojení prináša učiteľom:

- materiály k vyučovacej hodine na jednom mieste: metodické komentáre, návrhy príprav na vyučovanie, multimediálne prezentácie, vzorové riešenia, didaktické hry a ďalší didaktický materiál,
- multimediálne prezentácie plne korešpondujú s preberaným učivom,
- bonusové didaktické materiály, ktoré inde nenájdete.

PRVOUKA

pre prvý stupeň
základných škôl

PRÍRODOVEDA

pre prvý stupeň
základných škôl

VLASTIVEDA

pre prvý stupeň
základných škôl

Podstránky k jednotlivým sériám titulov

Priestor, ktorý učiteľom ponúka jednoducho a prehľadne na jednom mieste:

- všetky tituly patriace k sérii,
- informácie o didaktickej koncepcii,
- metodické materiály.

www.aitec.sk

OBJEDNÁVKY

- www.aitec.sk
- Internetové kníhkupectvo AITEC
- info@aitec.sk
- 02/ 43 63 27 51, 52, 58
- Vydavateľstvo AITEC, s. r. o.
- Ráztočná 19, 821 07 Bratislava

SEMINÁRE

- 02/43 63 27 57
- 0915 575 226
- seminare@aitec.sk

INFORMÁCIE K OBSAHU TITULOV

- redakcia@aitec.sk